

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою
Національного аерокосмічного
університету ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
Заслуханий Головою вченої ради
О.В. Гайдачук

«21» лютого 2018р., протокол № 7

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ**

для здобуття освітнього ступеня магістра
за освітньо-професійною програмою
зі спеціальності

053 Психологія
(код та найменування)

(освітня програма: **Психологічне консультування та психотерапія**)
(найменування)

у 2018 році

Харків
2018

ВСТУП

Вступне випробування для здобуття освітнього ступеня магістра за освітньо-професійною програмою зі спеціальності 053 Психологія (освітня програма Психологічне консультування та психотерапія) відбувається відповідно до «Правил прийому на навчання до Національного аерокосмічного університету імені М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» в 2018 році» у формі індивідуального письмового фахового іспиту, який приймає екзаменаційна комісія з певної спеціальності (освітньої програми), склад якої затверджується наказом ректора Університету.

До фахового іспиту входять питання за темами:

- загальна психологія
- психологія праці, інженерна психологія
- соціальна психологія
- диференційна психологія, психодіагностика
- основи психологічного консультування та соціальної роботи.

Перелік питань за темами наведений у програмі.

Критерії оцінювання знань

1. Результат фахового іспиту визначається за шкалою від 100 до 200 балів.
2. Фахове вступне випробування складається зі 100 тестових завдань. Кожна вірна відповідь оцінюється в 1 бал. Загальна сума визначається кількістю виконаних завдань.
3. Мінімальна кількість балів за вступне випробування, визначених за шкалою, зазначеною в п.1, з якими вступник допускається до участі у конкурсі, складає 120 балів.

1. Питання за темою "Загальна психологія"

Проблема предмета психології. Етапи становлення психології як науки. Проблема біологічного і соціального в психології. Біологізаторський і соціологізаторський підходи. Роль центральної нервової системи в протіканні нервово-психічних процесів. Проблема психофізичного паралелізму. Еволюційний підхід до виникнення психіки. Стадії і рівні розвитку психіки. Етапи розвитку, структура і властивості свідомості. Язик, свідомість і мова.

Принцип єдності свідомості і діяльності. Основні механізми регуляції дій і операцій. Основні види діяльності людини. Класифікація потреб і мотивів. Навички, вміння та звички. Автоматизовані дії, їхнє виникнення і формування. Структура індивідуального несвідомого в психоаналізі З. Фрейда. Уявлення про колективне несвідоме К.-Г. Юнга.

Психічні процеси, властивості та стани. Відчуття як базовий пізнавальний процес. Двоїста природа відчуттів людини. Способи класифікації відчуттів. Основні властивості відчуттів. Взаємодія відчуттів. Сенсорна адаптація. Пороги відчуття. Субсенсорний діапазон. Методи вивчення відчуттів. Загальне визначення сприйняття. Основні властивості образів сприйняття. Теорії сприйняття. Сприйняття руху, часу та простору. Загальні уявлення про увагу. Двоїстість підходів до вивчення уваги. Критерії уваги. Основні властивості уваги. Класифікації і види уваги. Теорії уваги у вітчизняній психології та зарубіжній психології.

Порівняльна характеристика класифікацій пам'яті. Основні процеси та системи пам'яті. Теорії пам'яті у вітчизняній та зарубіжній психології. Загальна характеристика уяви і її роль у психічній діяльності. Механізми процесу уяви. Види уяви. Основні характеристики мислення як вищої психічної функції. Взаємозв'язок мислення і мови. Основні форми мислення. Основні види розумових операцій. Методи дослідження розумових операцій. Теорії мислення у вітчизняній та зарубіжній психології. Мислення й інтелект. Тести інтелекту. Особистість. Загальна характеристика психології

емоцій. Види емоційних проявів. Функції емоцій: підходи і теорії. Підходи до розуміння і дослідження волі. Функції волі в різних підходах.

Поняття здібностей у психології. Задатки як органічні передумови здібностей. Загальні і спеціальні здібності. Визначення темпераменту. Підходи до вивчення темпераменту. Роль темпераменту в діяльності. Характеристика індивідуального стилю діяльності. Типи індивідуального стилю діяльності. Визначення характеру. Співвідношення темпераменту і характеру. Типології характеру. Класифікація мотивів. Специфіка мотиваційної сфери людини. Види потреб. Проблема базових потреб людини: підходи та теорії. Самосвідомість та її місце в психічній організації людини. Рівні розвитку самосвідомості.

Методологія наукового пізнання. Методологічний аналіз психологічних понять та категорій. Методологічний аналіз психологічних теорій. Психологічна наука, практика та культура. Сучасні методологічні та теоретичні проблеми психології. Вимоги до психологічної освіти.

Література

1. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. – СПб.: Питер, 2001
2. Маклаков А. Общая психология. – СПб.: Питер, 2000.
3. Корольчук М.С. Методологічні та теоретичні проблеми психології. – К.: Ніка-Центр, 2008
4. Максименко С.Д. Загальна психологія.- Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2000
5. Сергєєнкова О.П. Загальна психологія. – Київ.: «Центр учбової літератури», 2012.

Питання склали

канд. псих. наук, доц.

Барінова Н.В.

канд. псих. наук, доц.

Літвінова В.Я.

2. Питання за темою «Психологія праці. Інженерна психологія»

Види професіограм за метою складання. Психологічні аспекти свідомості взаємної відповідності між людиною і вимогами роботи. Психологічна класифікація професій. Психологічні аспекти професійної пригодності і вибору професії. Професіограма, її структура. Праця як специфічний вид людської діяльності і її психологічна характеристика. Психологічні аспекти організації спільної трудової діяльності. Психологічні аспекти формування професійних навичок і умінь.

Основні підходи до вивчення управлінської діяльності. Психологічний зміст функцій планування, цілеполагання, контролю, корекції та кадрової функції управління. Командні та колегіальні методи управління. Стресори в управлінській діяльності та шляхи їх подолання. Стадії прийняття управлінських рішень. Індивідуальні відмінності управлінських рішень.

Стилі керівництва. Типові помилки комунікації. Культура слухання і культура мовлення в управлінській діяльності. Аналіз результатів переговорів та виконання досягнутих домовленостей. Організаційна культура. Розвиток та підтримка організаційної культури. Організаційна патологія і управлінська культура.

Показники якості систем «людина-машина». Поняття про адекватну мобілізацію і динамічне розсогласування. Методи в інженерній психології. Методи дослідження діяльності людини в ергономіці. Поняття про інформаційну модель. Вимоги до органів управління.

Організація робочого місця оператора. Вплив емоційної напруги на діяльність оператора. Оцінка швидкодії оператора в системі «людина-машина-середовище». Гранично припустимі норми діяльності оператора. Шляхи активізації розумової діяльності оператора. Апаратурні методи контролю і управління психофізіологічного стану операторів АСУ.

Загальні закономірності діяльності в особливих і екстремальних умовах. Психологічна підтримка діяльності людини в екстремальних умовах.

Загальне поняття про стрес. Роль і значення адаптаційних можливостей людини в її готовності до діяльності в екстремальних умовах. Методологічні основи вивчення діяльності в особливих і екстремальних умовах. Некорегуємі фактори зовнішніх умов діяльності. Психологічне тренування і підготовка до роботи в екстремальних умовах

Література

1. Орбан-Лемброк Л.Е.. Психологія управління: – К. Академвидав, 2003.
2. Кулініч І.О. Психологія управління. – К.: Знання, 2008.
3. Душков Б.А., Королев А.В., Смирнов Б.А.. Основы инженерной психологии. – М.: Академический проект, 2002.
4. Трофімов Ю.Л. Інженерна психологія. – К.: Либідь, 2002

Питання склали

канд. псих. наук, доц.

Тиньков О.М.

канд. псих. наук, доц.

Научитель О.Д..

3. Питання за темою "Соціальна психологія"

Поняття конфлікту. Засоби визначення та ознаки конфліктів. Види конфліктів. Методи вивчення конфліктів. Етапи розвитку конфлікту. Види психологічного впливу на конфліктну ситуацію. Методики та техніки вирішення конфліктів. Принципи психологічного посередництва.

Профілактика конфліктних ситуацій. Види та прояви насильства в сім'ї. Ігрова злочинна мотивація. Методи юридичної психології. Механізми криміналізації особистості підлітка в негативних групах однолітків. Підстави для призначення судово-психологічної експертизи. Психологічні типи злочинців. Типи та мотиваційні передумови терористичної діяльності.

Чинники ефективності соціальної дії права. Чинники професійного вигорання працівників органів внутрішніх справ.

Соціальна ідентичність особистості. Охарактеризуйте феномен соціалізації особистості. Характеристика спілкування у соціальній психології. Загальна характеристика великих соціальних груп. Загальна характеристика малих соціальних груп.

Механізми групової динаміки. Особливості прийняття рішення групою. Дайте характеристику психологічним засобам впливу у процесі спілкування. Охарактеризувати проблему соціальної установки у соціальній психології.

Література

1. Андреева Г.М. Социальная психология: Учебник для высших учебных заведений. – М.: Аспект Пресс, 2004
2. Майерс Д. Социальная психология. - СПб., 1997 – К, Б.
3. Анцупов В.И., Шипилов А.И. Конфликтология.- М., 1999.
4. Гришина Н.В. Психология конфликтов.- Питер, 2000.
5. Васильев В. Л. Юридическая психология. - Спб., 1997.

Питання склала

канд. псих. наук, доц.

Калайтан Н.Л.

4. Питання за темою "Диференційна психологія. Психодіагностика"

Поняття когнітивного стилю у психології індивідуальності. Місце характеру у структурі індивідуальності. Структура й характеристика здатностей. Загальна характеристика методів диференціальної психології.

Валідність психодіагностичних методик. Поняття надійності тесту. Проблема виміру в психодіагностиці. Типи вимірювальних шкал.

Стандартизація психодіагностичних методик. Стандартні шкали. Етапи проектування тесту. Природа проєктивних методик. Поняття проєкції в

психодіагностиці.

Класифікація методів психологічного дослідження. Етапи психологічного дослідження. Характеристика методу спостереження. Загальна характеристика емпіричних методів дослідження.

Типи перемінних в експериментальному дослідженні. Види експериментів. Надійність та валідність експериментального дослідження. Критерії класифікації експериментальних планів за Р. Готсданкером. Стратегії підбору груп досліджуваних. Типи факторних планів.

Поняття квазіекспериментального дослідження. Типи психологічних шкал. Загальна характеристика кореляційного дослідження. Поняття ідеального та реального експериментів. Проблема артефактних висновків. Вплив особистості експериментатора на результати дослідження.

Література

1. Дружинин В.Н. Экспериментальная психология. – 2-е изд. – СПб: Питер. – 2001.
2. Солсо Р. Л., Джонсон Х.Х. Бил М.К. Экспериментальная психология: практический курс. – СПб.: прайм – ЕВРОЗНАК, 2002.
3. Анастаси А. Дифференциальная психология. – М., 2001.
4. Нартова-Бочавер С.К. Дифференциальная психология. – М., 2003.
5. Бодалев А. А., Столин В. В. Загальна психодіагностика. Спб.: Мовлення, 2002.
6. Бурлачук Л.Ф. Психодіагностика особистості. Київ, 1989.

Питання склали

канд. псих. наук, доц.

канд. псих. наук, ст. викладач.

Старовойт Т.П .

Півень М.А.

5. Питання за темою " Основи психологічного консультування та соціальної роботи"

Виникнення та розвиток медичної та психологічної моделей допомоги в сфері психічного здоров'я. Загальні положення гештальт-підходу. Динамічна, економічна, топографічна та структурні моделі психіки в психоаналізі. Основні механізми психотерапії. Загальні принципи проведення первинного інтерв'ю.

Загальні положення індивідуальної психотерапії А.Адлера. Принципи процесуальності в психотерапії. Психологічний діагноз в психодинамічній психотерапії (рівень та тип порушення особистості). Загальні положення первинної психотерапії. М'язові блоки та взаємозв'язок психологічних проблем та структури тіла. Нейролінгвістичне програмування.

Загальні положення когнітивної психотерапії. Проблемні оцінки ефективності різних видів психотерапії. Принципи соціальної роботи. Психологічні методи в соціальній роботі. Сучасні системи служб соціальної допомоги населенню. Кваліфікаційні вимоги до соціальних працівників. Індивідуальна та групова соціальна робота.

Біогенетичний підхід і соціогенетичний підхід до розуміння психічного розвитку. Проблема психічного розвитку з точки зору класичного психоаналізу. Психогенетична концепція психічного розвитку Е.Ериксона. Періодизація психічного розвитку Д.Б.Ельконіна і Л.С.Виготського. Загальна характеристика дитинства. Ведуча діяльність в ранньому дитинстві.

Загальна характеристика дошкільного віку. Загальна характеристика молодшого шкільного віку. Теорії підліткового віку. Загальна характеристика підліткового віку. Загальна характеристика юнацького віку. Проблема періодизації зрілого віку. Загальна характеристика зрілого віку.

Структура педагогічної психології. Зв'язок педагогічної психології з іншими науками. Принципи педагогічної психології. Методи психолого-педагогічного дослідження, їх значення. Педагогічний процес та його психологічні особливості. Психологічний вплив у вихованні, його роль.

Структура учбової діяльності. Структура процесу навчання. Навчасність та вихованість, їх критерії. Особливості контролю успішності чи неуспішності.

Література

1. Габай Т.В. Педагогическая психология. – М. «Владос», 2003
2. Крайг Г. Психология развития. – СПб., 2000.
3. Миллер С. Психология развития: методы исследования. – СПб., 2002.
4. Бурлачук Л., Кочарян А., Жидко М. Психотерапія. Уч. посobie. – СПб.: Питер, 2007.
5. Бурая Н.П. Соціальна робота: Навч. посібник.- Харків: Ун-т внутрішніх справ, 1996.

Питання склали:

канд. псих. наук, доц.

Гулий Ю.І

канд. псих. наук, доц.

Бідюк І.А.

Завідувач кафедри 707

Гульман Б.Л

Програму розглянуто й узгоджено на випусковій кафедрі 707 (психології)

Протокол № 6 від «15» січня 2018 р.

Програму вступного випробування для здобуття освітнього ступеня магістра за освітньо-професійною програмою зі спеціальності 053 Психологія (освітня програма Психологічне консультування та психотерапія) узгоджено науково-методичною комісією Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» з галузей знань Культура і мистецтво, Гуманітарні науки, «Соціальні та поведінкові науки» й «Управління та адміністрування»

Протокол № 4 від 05 лютого 2018 р.
Голова НМК 4

к.т.н., доц.

Н.В. Доценко